

Oponentský posudek práce Jany Koutné *Není bezúčelných procházek: Vztah chůze a filmového média.*

Diplomová práce Jany Koutné se zabývá virálním tématem chůze, kterému se dostává nyní více pozornosti v různých oborech. Chůze byla poněkud vytěsněna na okraj a přestala se trochu praktikovat, o to více je pocitováno její mizení a se stává objektem pozorování. Práce Jany Koutné, jak je zřejmé z první kapitoly, si ale nedává za cíl jen chůzi pozorovat a popisovat v rámci své filmovědné specializace, jde jí spíše odpověď na komplexnější otázky, které se objevují pokud se propojí filmové médium a chůzi. V poslední řadě, jak sama deklaruje o dvě lásky a dva

Tomuto záměru odpovídá struktura práce sestavené z pěti poměrně odlišných kapitol. Metodologická úvodní otevírá fenomén chůze s pomocí filozofie Edmunda Husserla a Maurice Merleau-Pontyho. Tato filozofická perspektiva uzpůsobená záměrům autorky práce poskytuje základní rámec rozvažování o dvou nestejnorodých fenoménech: jeden z nich situuje člověka do světa v jeho fyzické existenci a jeho „přirozenosti“, druhý je produktem projektem této existence a je svázán s technologickým aparátem, kterým se vlastně proměňuje základní tělesný vztah ke světu. Jana Koutná představuje různé oborové a vědecké perspektivy, odkud lze sledovat chůzi. Jde zjevně o komplexní návrat k chůzi, který zachycujeme v poslední době. Lze dodat že se objevují i práce, které se věnují psychologii chůze.

Čtyři následující kapitoly sledují čtyři různé možnosti stýkání se, pronikání dvou fenoménů, o které se Jana Koutná zajímá: *(Proto)kinematografická povaha chůze, Chůze kamery, Chůze z hlediska postav, Chodecké tělo filmu*. Pro svoje pozorování těchto různých relací Jana Koutná převzala pojem peripatetická těla, který naznačuje povahu chůze a zároveň vztah k vyprávění, médiu, vztah prostoru a fyzického těla a dívání se. Ve všech těchto kapitolách je zřetelné, že se Jana Koutná nespokojuje se snadnými odpověďmi a své hledání podporuje rozsáhlou rešerší a znalostmi. Problematika ji aktivizuje a ona odpovědně stopuje své čtyři tematické okruhy, přikládá celou řadu případů a orientuje se v sekundární literatuře, která není banální a obvyklá. (Mohla by být využita důsledněji.)

Co je však problematické ve všech těchto kapitolách, že autorka nikde nepouští do hlubších analýz, někdy, a to hlavně v poslední části zůstává u registrace filmů a přístupů. Otázky, které implicitně mě jako oponentce vyvstaly, zůstávají nevyřešené. Myslím, že jsou opravdu jen nevyřešené, že k nim samotný text Jany Koutné vede, ale jejich formulace by měla být součástí práce.

V poslední kapitole se jinak silné koncepční východisko poněkud ztrácí a text se vyprazdňuje (přičítám to na vrub spěchu). Komplikovaná fenomenologická redukce,

kteřou se Jana Koutná zabývá na počátku, aby si ukotvila svůj přístup, se pak opravdu redukuje. Z filozofických otázek se pak stávají nemotivované floskule. Tam kde by bylo třeba asi nejvíce pozorovat, klást si otázky, analyzovat a interpretovat pak zůstane jen přehled. Vedle sebe se pak dostávají nestejnorodé filmy, chůze se vlastně vypreparuje jako jeden rys, který je izolován. Logika komparace zůstává neodůvodněná, jde o příliš velké zkratky.

Bez ohledu na výhrady jde o práci, která si zasloužení ocenění a pozornost dalších čtenářů nejen oponentky. Mně osobně se jevila jako velmi potenciální část věnovaná flanérství ve filmu, onomu modernímu nezúčastněnému pozorování mužského oka a oka kamery, které se srovnává s ženským flanérstvím, které přichází časově později a s nímž se mění typ chůze a pohyb v prostoru a které mění pohled fyzický tak mediální. Tady se myslím otevřela komplexnější problematika, v nové polydynamické situaci se setkávají různá peripatetická těla, různé mody dívání se, problematika aparátu.

Na závěr bych chtěla ocenit, že je práce napsána velmi kultivovaně, s porozuměním, logicky, jasně a s přehledem.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku mezi *výborně* a *velmi dobře* podle ústní obhajoby.

K diskusi bych chtěla položit otázku, která se v práci neobjevuje, ale je myslím přítomna implicitně: Ve stručnosti formulováno: Nemění film také samu chůzi a její praktikování?

Libuše Heczková

12. 6. 2024